

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ГОСПОДАРСЬКОГО ТА АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА І ПРОЦЕСУ

М. А. Баламуш

здобувач кафедри адміністративного та господарського права

БОРОТЬБА КОНЦЕПЦІЙ У ПРОЦЕСІ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ МІГРАЦІЙНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ

Незважаючи на те, що міграція упродовж останніх десятиліть набула ознак глобальної проблеми сучасності [1, с. 87], в Україні і сьогодні немає одностайної думки щодо існування в системі права самостійної галузі права «міграційне право», відсутнє систематизоване міграційне законодавство та є суттєві проблеми в правозастосовній сфері. Причому вирішити ці проблемні питання можливо лише у комплексі, а саме на базі цілісної теорії про міграцію та міграційну політику можна вдосконалити національне законодавство, а систематизоване міграційне законодавство позитивно позначиться як на діяльності уповноважених на те органів, так і на реалізації прав і свобод фізичних осіб у цій сфері.

Загальнотеоретичні питання міграційного права та міграційного режиму досліджувались у працях В. Жук, С. Константінова, О. Кузьменко, А. Мозоль, Т. Мінка, І. Сєрова, В. Олефіра та інших науковців. Слід відзначити, що теоретичні напрацювання вчених іноді суперечать за змістом одне одному, а деякі пропозиції і висновки практично-прикладного характеру потребують перегляду у зв'язку із змінами як в самій міграційній політиці держави, так і чинному міграційному законодавстві.

Міграційні відносини виникають у зв'язку з переміщенням фізичних осіб або в межах одного адміністративно-територіального утворення, або ж між ними. Тобто міграційні відносини охоплюють собою не тільки сам факт переміщення, а й всі дії, які передують цьому факту (отримання візи, паспортних або виїзних документів тощо). Таким чином, міграційні відносини регулюються сьогодні різними галузями права (конституцій-

ним, адміністративним, митним і ін.), що дало підґрунтя для дискусій в науковій спільноті стосовно місця міграційного права в системі права України.

Частина науковців намагається діяти за таким алгоритмом — «визнання такої самостійної галузі права як міграційне право» — «існування самостійної галузі права означає автоматичне визнання існування науки міграційного права» — «існування науковців з цієї тематики дозволить поліпшити рівень досліджень міграційних процесів в Україні» — «як наслідок, на підставі наукових рекомендацій будуть суттєво поліпшені національне законодавство та правозастосовна діяльність у міграційній сфері». Наприклад, за таким алгоритмом здійснює свої наукові пошуки Д. Голобородько [2, с. 223].

Інша частина науковців намагається діяти за таким алгоритмом — «основним засобом реалізації державної міграційної політики є міграційний режим» — «сам міграційний режим є видом адміністративно-правових режимів України» — «реалізується міграційний режим через адміністративно-правовий механізм забезпечення міграційного режиму, який складається з певного набору елементів». Наприклад, за таким алгоритмом здійснює свої наукові пошуки В. Снігур [3, с. 7–9].

Переконані, що намагання науковців поліпшити в Україні міграційну політику шляхом доведення існування самостійної галузі права «міграційне право» є шляхом в нікуди. Окрім загальнотеоретичних дискусій стосовно термінології такий підхід не дасть ніяких позитивних зрушень безпосередньо в міграційній політиці нашої держави.

Коли ж науковці зосередять свою увагу на понятті «міграційний режим», то такий підхід дасть можливість в Україні досить швидко теоретичні напрацювання перевести у площину правотворчої і правозастосовної діяльності. При цьому принциповим вважаємо розгляд міграційного режиму, по-перше, як одного із видів адміністративно-правових режимів, по-друге, як особливий порядок правового регулювання, який виникає в результаті специфічного єднання елементів, що входять до структури такого режиму. До таких елементів, на нашу думку, повинні відноситись: 1) цілі міграційно-правового регулювання; 2) принципи права, що характеризують міграційний режим; 3) предмет міграційно-правового регулювання; 4) статус

суб'єктів міграційного режиму; 5) метод міграційно-правового регулювання; 6) правові гарантії, що передбачені та реалізуються в межах міграційного режиму; 7) правовий стан, який склався на сьогодні в Україні в результаті міграційно-правового регулювання.

Література

1. Супруновський А. Доктринальні проблеми дослідження міграційних процесів [Текст] / А. Супруновський // Вісник Національної академії прокуратури України. — № 1 (39). — 2015. — С. 87–90.
2. Голобородько Д. Міграційне право : проблеми становлення як самостійної правової галузі [Текст] / Д. Голобородько // Публічне право. — № 1 (17). — 2015. — С. 219–224.
3. Снігур В. М. Міграційний режим в Україні : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спеціальність 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право, інформаційне право» [Текст] / В. М. Снігур; Київський національний університет внутрішніх справ. — Київ, 2008. — 18 с.